

NORGES HØYESTERETT

Den 24. september 2015 avsa Høyesterett kjennelse i

HR-2015-01943-A, (sak nr. 2015/882), sivil sak, anke over kjennelse,

Samsung Heavy Industries Co., Ltd. (advokat Amund Bjøranger Tørum – til prøve)

mot

CKT Marine Services B.V. (advokat Christian Hauge)

Nationale Borg-Maatschappij N.V. (advokat Asle Bjelland)

S T E M M E G I V N I N G :

- (1) Dommer **Øie**: Saken gjelder spørsmål om norske domstoler har domsmyndighet etter tvisteloven § 32-2, jf. § 4-3 første ledd i tvist om midlertidig forføyning som etter § 32-4 ikke har verneing i Norge.
- (2) Det nederlandske selskapet Hertel Marine Services B.V. – senere CKT Marine Services B.V. og i det følgende ofte omtalt som henholdsvis Hertel og CKT – og det sørkoreanske skipsverftet Samsung Heavy Industries Co., Ltd. – i det følgende ofte omtalt som Samsung – inngikk i 2011 kontrakt om levering av et boligkvarter med helikopterdekk. Leveransen var en underleveranse av en kontrakt mellom Samsung og Statoil om levering av toppdekket til Valemon-plattformen. I samsvar med norske myndigheters konsesjonskrav for utvinningskontrakter på norsk kontinentalsokkel ble det avtalt at norsk rett skulle gjelde for avtaleforholdet. Eventuelle rettslige tvister skulle løses ved voldgift i Stavanger.
- (3) I henhold til kontrakten stilte Hertel påkravsgaranti overfor Samsung for eventuelt ansvar som følge av mislighold. Garantien ble utstedt av det belgiske finansforetaket Nationale

Borg-Maatschappij N.V. – i det følgende ofte omtalt som Nationale. Også garantiavtalen er underlagt norsk rett. Det ble avtalt verneting ved Stavanger tingrett.

- (4) Samsung og Hertel forhandlet høsten 2014 om sluttoppgjør, men ble ikke enige. Den 17. desember 2014 fremmet Samsung krav overfor Nationale om utbetaling av hele garantibeløpet på 3 855 991 euro.
- (5) Hertel mente at Samsungs krav mot Nationale innebar rettsmisbruk og begjærte 22. desember 2014 midlertidig forføyning for Oslo byfogdembete for å stanse utbetalingen. Begjæringen var rettet mot både Samsung og Nationale. Oslo byfogdembete tok samme dag begjæringen til følge uten muntlig forhandling og nedla forbud mot å foreta og motta utbetaling under garantien.
- (6) Samsung begjærte etterfølgende muntlig forhandling og gjorde samtidig gjeldende at saken måtte avvises fordi norske domstoler ikke hadde domsmyndighet. Hertel tok til motmæle, mens Nationale opplyste at selskapet ikke hadde bemerkninger. Oslo byfogdembete besluttet at kravet om avvisning skulle avgjøres særskilt etter skriftlig behandling.
- (7) Ved Oslo byfogdembetes kjennelse 30. januar 2015 ble begjæringen om midlertidig forføyning avvist. Retten viste til at særregelen om kompetent domstol i tvisteloven § 32-4 ikke ga norske domstoler domskompetanse i saken, og fant at § 32-4 ikke kan suppleres av reglene i § 4-3 "da det vil være i strid med forutsetningen i § 32-2 om at 'ikke annet følger av reglene i kapittel 32 til 34'".
- (8) Hertel anket, og anken – som rettet seg mot både Samsung og Nationale – ble ved byfogdembetets beslutning 2. februar 2015 gitt oppsettende virkning. Beslutningen om oppsettende virkning ble etter anke fra Samsung 13. februar 2015 opprettholdt av lagmannsretten, som også besluttet å behandle avvisningsspørsmålet skriftlig.
- (9) Heller ikke for lagmannsretten tok Nationale stilling til spørsmålet om domsmyndighet.
- (10) Ved kjennelse 10. mars 2015 besluttet Borgarting lagmannsrett at saken skal fremmes for Oslo byfogdembete. Kjennelsen har slik slutning:
 - "1. Sak nr. 15-009694TVI-OBYF/1 fremmes for Oslo byfogdembete.**
 - 2. I sakskostnader for lagmannsretten betaler Samsung Heavy Industries Co Ltd. 309 635 – trehundreogtrettifem – kroner til Hertel Marine Services B.V. innen to uker fra forkynnelsen av kjennelsen.**
 - 3. I sakskostnader for tingretten betaler Samsung Heavy Industries Co Ltd. 33 925 – trettitretusennihundreogtjuefem – kroner til Hertel Marine Services B.V. innen to uker fra forkynnelsen av kjennelsen."**
- (11) Lagmannsretten fant at norsk domsmyndighet følger av tvisteloven § 32-2, jf. § 4-3 første ledd, og at Oslo byfogdembete da er rett verneting etter § 4-3 andre ledd.
- (12) Etter begjæring fra Nationale avsa lagmannsretten 5. mai 2015 tilleggsavgjørelse i medhold av tvisteloven § 19-9 første ledd hvor den tok stilling til – og forkastet – Nationales krav om sakskostnader.

- (13) Samsung har anket til Høyesterett over lagmannsrettens lovtolking. Anken rettet seg opprinnelig bare mot Hertel. Ved prosesskriv 17. april 2015 ble imidlertid anken rettet også mot Nationale etter "en revurdering av de prosessuelle spørsmål som kan oppstå dersom anken fører frem".
- (14) Høyesteretts ankeutvalg besluttet 19. mai 2015 at ankesaken i sin helhet skal behandles av Høyesterett med fem dommere, jf. domstoloven § 5 første ledd andre punktum, og at forhandlingene skal følge reglene i tvisteloven om anke over dommer, jf. tvisteloven § 30-9 fjerde ledd. Den ankende part har justert sine anførsler for Høyesterett noe. For øvrig står saken i det vesentlige i samme stilling for Høyesterett som for de tidligere instanser.
- (15) Den ankende part – *Samsung Heavy Industries Co., Ltd.* – har i hovedtrekk anført:
- (16) I saker om midlertidig forføyning har tvisteloven § 32-4 særregler om vernetting. Det er ubestridt at saken ikke har vernetting i Norge etter denne bestemmelsen.
- (17) Paragraf 32-4 suppleres i prinsippet av § 4-3 første ledd, jf. § 32-2. Men det skal generelt mye til for at norsk domsmyndighet kan følge av § 4-3 første ledd når det ikke kan påvises vernetting i Norge. Bestemmelsen kodifiserer og viderefører tidligere rettspraksis og er i formuerettslige saker en snever sikkerhetsventil, jf. særlig Rt. 1993 side 44 og Rt. 2004 side 1018, NOU 2001: 32 side 677 og side 692 til 693 og Ot.prp. nr. 51 (2004–2005) side 163 og side 375. Bare når særlige grunner tilsier det – det vil si når det foreligger et særlig behov – kan norske domstoler ha domsmyndighet selv om saken ikke har vernetting i Norge. I tillegg må saken ha tilstrekkelig tilknytning til Norge. Avgjørelsen i Rt. 2010 side 1197 innebærer ingen rettsutvikling som setter disse utgangspunktene til side.
- (18) I saker om midlertidig forføyning i formuerettslige tvister er terskelen for å etablere norsk domsmyndighet i medhold av § 4-3 første ledd særdeles høy. Det er et særlig behov for en klar og forutsigbar regel om domsmyndighet i forføyningssaker. Dersom det åpnes for forføyningssaker i Norge selv om tvisten ikke har vernetting her, vil det kunne vanskeliggjøre sakens opplysning. En høy terskel vil dessuten sikre effektiv gjennomføring og fullbyrdelse og motvirke nye søksmålsrunder. Etter både svensk og dansk rett gjelder det begrenset domsmyndighet i forføyningssaker. Også EU-domstolen og globale modellregler oppstiller begrenset domsmyndighet i slike tilfeller, og dette må tillegges vekt, jf. blant annet Rt. 2004 side 1018 avsnitt 35.
- (19) Lagmannsretten har konstatert norsk domsmyndighet i medhold av § 4-3 første ledd etter en bred helhetsvurdering av sakens tilknytning til Norge. Retten har ikke vurdert om det foreligger særlige grunner – et særlig behov – for at norske domstoler behandler saken. Dermed har lagmannsretten lagt terskelen for norsk domsmyndighet altfor lavt, og avgjørelsen bygger på feil lovforståelse. Lagmannsrettens kjennelse må derfor oppheves med mindre Høyesterett finner å ha tilstrekkelig grunnlag for å avvise saken.
- (20) Samsung Heavy Industries Co., Ltd. har lagt ned slik påstand:
1. **Borgarting lagmannsretts kjennelse av 10. mars 2015 i sak 15-009694TVI-OBF/1 oppheves.**
 2. **Oslo byfogdembetes sak 15009694TVI-OBYF/1 avvises fra domstolene.**

3. Samsung Heavy Industries Co., Ltd. tilkjennes sakskostnader for alle instanser."

- (21) Ankemotparten – *CKT Marine Services B.V.* – har i hovedtrekk anført:
- (22) Tvisteloven § 4-3 første ledd gir selvstendig hjemmel for norsk domsmyndighet i saker med tilstrekkelig tilknytning til Norge. Bestemmelsen gjelder også i saker om midlertidig sikring, jf. § 32-2. Ved avgjørelsen av om saken har tilstrekkelig tilknytning til Norge, har lagmannsretten korrekt foretatt en helhetsvurdering av rettslige og faktiske momenter. Ordlyden i § 4-3 første ledd stiller ikke andre krav enn at saken må ha tilstrekkelig tilknytning til Norge – et krav om særlige grunner kan ikke innfortolkes. Et slikt krav kan heller ikke utledes av forarbeidene. Derimot gir forarbeidene anvisning på hvilke momenter som er relevante ved en bred tilknytningsvurdering. Heller ikke Rt. 2010 side 1197 – som er det sentrale prejudikatet om tvisteloven § 4-3 første ledd – stiller opp begrensninger.
- (23) Verken § 32-4 eller forarbeidene til bestemmelsen tilsier at terskelen for norsk domsmyndighet er høyere enn ellers i saker om midlertidig sikring. Paragraf 32-4 er kun en internrettslig vernetingsregel og regulerer ikke norske domstolers domsmyndighet i internasjonale forhold – dette reguleres av § 4-3 første ledd. Harmoni- og prosessøkonomiske hensyn tilsier at norske domstoler bør ha domsmyndighet i sak om midlertidig forføyning når de har domsmyndighet i hovedsaken. Det gjelder ikke minst når hovedsaken, som her, skal behandles etter norsk rett. En bred tilknytningsvurdering gir dessuten domstolene det nødvendige handlingsrom i internasjonale forføyningssaker.
- (24) Norske domstoler har under enhver omstendighet domsmyndighet til å behandle forføyningssaken mot Nationale, og CKT har også rettslig interesse i forføyningssak bare mot Nationale, som har en selvstendig plikt under garantien til å nekte utbetaling.
- (25) CKT Marine Services B.V. har lagt ned slik påstand:
- "1. Anken forkastes.**
- 2. CKT Marine Services B.V. tilkjennes sakens omkostninger for Høyesterett.**
- Subsidiært:**
- 1. Dersom sak nr. 15-009694TVI-OBYF/1 nektes fremmet i forhold til Samsung Heavy Industries Co., Ltd, tillates samme sak fremmet i forhold til Nationale Borg-Maatschappij N.V.**
- 2. CKT Marine Services B.V. tilkjennes sakens omkostninger for byfogdembetet, lagmannsretten og Høyesterett."**
- (26) Ankemotparten – *Nationale Borg-Maatschappij N.V.* – har i hovedtrekk anført:
- (27) Foretaket har ikke tatt stilling til verken den underliggende tvisten eller til avvísningsspørsmålet.
- (28) Dersom saken avvíses overfor Samsung, må den også avvíses overfor Nationale. Hertel mangler rettslig interesse i et søksmål mot Nationale alene, jf. tvisteloven § 1-3, og Nationale vil komme i en uholdbar situasjon dersom det treffes en avgjørelse i Norge som

forbyr Nationale å utbetale garantibeløpet til Samsung, men som ikke samtidig er bindende for Samsung.

(29) Uansett resultat i avvisningsspørsmålet må Nationale tilkjennes sakskostnader. Nationale er kun part i saken fordi det gjelder et trepartsforhold og har ikke egeninteresse i et resultat i en bestemt retning. Foretakets eneste anførsel er at det i avvisningsspørsmålet må behandles likt med Samsung. Får selskapet medhold i dette, må det anses for å ha vunnet saken i relasjon til sakskostnadsreglene.

(30) Nationale Borg-Maatschappij N.V. har lagt ned slik påstand:

"1. Dersom sak nr. 15-009694TVI-OBYF/1 tillates fremmet i forhold til Samsung Heavy Industries Co., Ltd, tillates samme sak fremmet i forhold til Nationale Borg-Maatschappij N.V. Dersom sak nr. 15-009694TVI-OBYF/1 avvises i forhold til Samsung Heavy Industries Co., Ltd, avvises samme sak i forhold til Nationale Borg-Maatschappij N.V.

2. Krav om sakskostnader fra CKT Marine Services B.V. ('Hertel') og Samsung Heavy Industries Co., Ltd. ('Samsung'):

- a) **Dersom saken fremmes for Samsung og Nationale, dømmes Samsung til å erstatte Nationales kostnader for lagmannsretten og Høyesterett.**
- b) **Dersom saken avvises for Samsung og Nationale, dømmes Hertel til å erstatte Nationales kostnader for lagmannsretten og Høyesterett.**
- c) **Dersom lagmannsrettens dom oppheves, dømmes Hertel til å erstatte Nationales sakskostnader for Høyesterett."**

(31) *Mitt syn på saken*

(32) Anken er en videre anke over kjennelse, og Høyesteretts kompetanse er regulert i tvisteloven § 30-6. Lagmannsretten har fremmet saken, og bestemmelsen i § 30-6 bokstav a er ikke anvendelig. Høyesterett kan dermed bare prøve lagmannsrettens saksbehandling og generelle lovtolking, jf. § 30-6 bokstav b og c.

(33) Etter tvisteloven § 32-4 kan krav om midlertidig forføyning som hovedregel bare settes frem ved den saksøktes alminnelige verneting. En begjæring om midlertidig forføyning som gjelder et formuesgode eller en annen gjenstand, kan også settes frem for tingretten på det stedet hvor godet eller gjenstanden er eller ventes å komme i nær fremtid. Det er ubestridt at det i den foreliggende sak ikke er verneting i Norge etter § 32-4.

(34) Paragraf 32-4 suppleres av reglene i §§ 4-3, 4-4 og 4-7 "så langt de passer og når ikke annet følger av reglene i kapittel 32 til 34", se § 32-2. Paragraf 4-3 første ledd lyder slik:

"Tvister i internasjonale forhold kan bare anlegges for norske domstoler når saksforholdet har tilstrekkelig tilknytning til Norge."

(35) Tilknytningskravet har en dobbelt funksjon: Det kan medføre at en sak ikke kan anlegges i Norge selv om det kan påvises verneting her. Men det kan også medføre at norske domstoler har domskompetanse i en sak hvor det ikke kan påvises verneting i Norge. Jeg nøyer meg med å vise til NOU 2001: 32 side 693 og Rt. 2010 side 1197 avsnitt 42. Søksmål kan i saker hvor det foreligger domsmyndighet, men ikke verneting, anlegges ved Oslo tingrett, jf. § 4-3 andre ledd.

- (36) Hovedspørsmålet i saken er hva som må til for at norsk domskompetanse skal kunne etableres i medhold av § 4-3 første ledd i formuerettslige saker hvor det ikke kan påvises verneting i Norge. Samsung gjør gjeldende at terskelen er høy, og at norsk domskompetanse krever særlige grunner, det vil si et særskilt behov. CKT gjør gjeldende at avgjørelsen må treffes etter en bred vurdering av den faktiske og rettslige tilknytningen til Norge.
- (37) I Ot.prp. nr. 51 (2004–2005) side 375 er det uttalt at § 4-3 første ledd "kodifiserer de krav til tilknytning til Norge som gjeldende rett gir anvisning på i saker med internasjonale elementer". Jeg viser også til NOU 2001: 32 side 692, hvor det gis uttrykk for at bestemmelsen "i hovedsak neppe [sier] mer enn det som allerede følger av gjeldende rett, men klargjør dette i lovteksts form".
- (38) Om tidligere rettspraksis heter det i NOU 2001: 32 side 693:
- "For noen typer saker har det vist seg at det er behov for å kunne få en tvist pådømt i Norge selv om det ikke kan påvises verneting etter de någjeldende regler i tvistemålsloven kapittel 2. Det har i visse tilfeller kunnet fremstå som urimelig om norske domstoler ikke skulle kunne ta saken under behandling. Særlig har dette vært aktuelt for tvister om daglig omsorg og foreldreansvar for barn, jf blant annet Rt. 1960 side 188."**
- (39) I rettspraksis etter tvistemålsloven ble det altså for noen sakstyper konstatert norsk domsmyndighet dersom det ville være urimelig om norske domstoler ikke kunne behandle saken. Dette kunne særlig være aktuelt i enkelte familierettslige tvister.
- (40) Spørsmålet om norsk domskompetanse i saker hvor det ikke er påvist verneting i Norge, har også vært reist i noen formuerettslige tvister:
- (41) I Rt. 1993 side 44 fant Høyesterett at tvistemålsloven § 33 om samskyldnerverneting ikke ga norsk domsmyndighet i søksmål mot samskyldner som ikke hadde annet verneting i Norge. Hensynet til prosessøkonomi og ønske om å unngå motstridende avgjørelser ble ikke ansett avgjørende. Det heter på side 53 i kjennelsen:
- "Høyesterett finner ikke at Den Danske Banks garantiforpliktelse gir saken en slik tilknytning til Norge at dette kan gi norsk domstol domsmyndighet i saken. De avgjørelser som Sparebanken NOR viser til, hvor tilknytningen til Norge har gitt norske domstoler internasjonal kompetanse, Rt. 1960 side 188 og side 1403, gjaldt begge familierettslige spørsmål hvor særlige hensyn gjorde seg gjeldende. I Rt. 1989 side 1284 uttaler Høyesteretts kjæremålsutvalg bare 'at det ikke kan oppstilles noen ulovfestet vernetingsregel som dekker det foreliggende tilfelle'. Kjæremålsutvalget har her ikke sagt noe om at sak i visse tilfeller kan anlegges i Norge selv om ikke noe bestemt verneting kan påvises."**
- (42) Avgjørelsen i Rt. 2004 side 1018 gjaldt norske domstolers kompetanse i et søksmål om omstøtelse i konkurs etter dekningsloven § 5-9 anlagt av konkursboet mot et selskap med hovedkontor på Cayman Islands, hvor det ikke var påvist verneting i Norge. Til støtte for norsk kompetanse hadde konkursboet blant annet vist til at konkursbehandlingen "hører under norsk tingrett, og norsk rett vil bli anvendt". Høyesterett fant at konkursloven § 145 andre ledd ikke ga hjemmel for norsk kompetanse. Under drøftelsen av dette spørsmålet ble følgende fremhevet i avsnitt 33:

"Avgjørende blir etter dette en tolkning av bestemmelsen i konkursloven § 145 annet ledd etter vanlige tolkningsprinsipper. Den løsning som etableres må etter mitt syn være generell. På et område som dette står forutberegnelighet sentralt. Løsningen bør ikke bero på en vurdering av hvilke konkrete tilknytningspunkter til Norge som foreligger i den enkelte sak og på graden av tilknytning."

- (43) Boet anførte subsidiært at tingretten hadde kompetanse på ulovfestet grunnlag. Høyesterett fant at denne anførselen klart ikke kunne føre frem. Begrunnelsen var slik (avsnitt 49):
- "... Rettspraksis gir riktignok eksempler på at det uten grunnlag i lov er etablert kompetanse for norske domstoler i forhold med internasjonal tilknytning. Men dette har så langt vært begrenset til familierettslige forhold hvor det har foreligget helt spesielle omstendigheter. Vår sak gir etter min mening ikke foranledning til å ta stilling til spørsmålet om tilsvarende 'nødkompetanse' kan tenkes etablert på formuerettens område. Slik forholdene her ligger an, er dette i hvert fall ikke aktuelt. Den tilknytning til Norge som foreligger i vår sak er ikke annerledes enn det som ofte vil være tilfelle i formuesrettslige forhold med internasjonal tilknytning."**
- (44) For øvrig viser jeg til avgjørelsene i Rt. 1996 side 875, Rt. 1998 side 1647 og Rt. 2006 side 242.
- (45) Jeg konstaterer etter dette at det i rettspraksis etter tvistemålsloven skulle mye til for å etablere norsk domskompetanse i formuerettslige tvister hvor det ikke var påvist verneeting i Norge. Domskompetansen ble betegnet som en nødkompetanse, og det ble vist til at det i de familierettslige sakene hvor slik kompetanse hadde blitt konstatert, forelå helt spesielle omstendigheter.
- (46) Det går frem av Ot.prp. nr. 51 (2004–2005) side 163 at departementet var kjent med avgjørelsene i Rt. 1993 side 44 og Rt. 2004 side 1018 under arbeidet med § 4-3 første ledd. Når departementet uten forbehold ga uttrykk for at tvisteloven § 4-3 kodifiserer tidligere rettspraksis, må det innebære at det fortsatt skal mye til for å konstatere norsk domskompetanse i formuerettslige tvister hvor det ikke er påvist verneeting i Norge. Forarbeidene må anses for å bygge på en forutsetning om at det skal kreves spesielle omstendigheter, slik at tilknytning til Norge ikke i seg selv er tilstrekkelig.
- (47) Jeg konstaterer videre at det forhold at andre deler av sakskomplekset hører under norsk domsmyndighet, og at norsk rett kommer til anvendelse på den aktuelle tvisten, ikke uten videre har blitt ansett for å være en spesiell omstendighet, men snarere har vært karakterisert som forhold som ofte vil foreligge i formuerettslige tvister med internasjonal tilknytning.
- (48) Spørsmålet er etter dette om det har skjedd en rettsutvikling etter at tvisteloven trådte i kraft som innebærer at norske domstolars domskompetanse er utvidet. Hertel har særlig trukket frem avgjørelsen i Rt. 2010 side 1197. Saken gjaldt et erstatningskrav satt frem av en nordmann som hadde lidt store tap etter omfattende pengespill på internett organisert av et australsk nettselskap. Det heter i avsnitt 38 til 44 i avgjørelsen:
- ''(38) Vurderingstemaet er altså om saksforholdet i denne saken har 'tilstrekkelig tilknytning' til Norge.**
- (39) Det fremgår av forarbeidene til tvisteloven at § 4-3 første ledd er ment å være en kodifisering av den tidligere praksisen knyttet til tvistemålsloven,**

jf. NOU 2001: 32 Rett på sak, side 692. Dette betyr at rettspraksis i tilknytning til tvistemålsloven kan gi veiledning. ...

...

- (41) **Om saksforholdet i vår sak har en slik naturlig tilknytning til Norge, må bero på en helhetsvurdering av både rettslige og faktiske momenter. ...**
- (42) **I helhetsvurderingen vil det kunne ha betydning om det er verneting etter andre nasjonale regler – blant annet tvisteloven §§ 4-4 og 4-5. At tvisten eventuelt skal avgjøres etter norske materielle regler, vil også kunne ha vekt. Men ingen av disse forholdene er avgjørende. Uansett utfallet av vurderingen av verneting etter §§ 4-4 til 4-5 og lovvalgsspørsmålet, har saksforholdet etter min mening en tilstrekkelig tilknytning til Norge.**
- (43) **Ved denne vurderingen tar jeg utgangspunkt i at saken knytter seg til internetthandel – eller mer presist: kjøp av veddemålstjenester på Internett. Dette reiser andre problemstillinger enn det som tradisjonelt har vært utgangspunkt for tilknytningsvurderingen, hvor fysisk oppholdssted har stått sentralt. ...**
- (44) **I forbindelse med drøftelsen av verneting i forbrukersaker fremheves ytterligere de særlige hensyn som gjør seg gjeldende ved internetthandel, jf. NOU 2001: 32 Rett på sak, side 688: ..."**
- (49) Førstvoterende fremhever altså at § 4-3 første ledd kodifiserer gjeldende rett. Og selv om hun gir anvisning på at det skal foretas en helhetsvurdering av både rettslige og faktiske momenter, bærer den konkrete drøftelsen preg av at det i det foreliggende tilfellet forelå helt spesielle omstendigheter. Jeg viser særlig til fremhevelsen av de særlige hensyn som gjør seg gjeldende i forbrukersaker om internettvirksomhet. Etter mitt syn kan det derfor ikke trekkes generelle slutninger om rekkevidden av § 4-3 første ledd av denne kjennelsen.
- (50) Den foreliggende sak gjelder midlertidig forføyning. De hensyn som ble trukket frem i Rt. 2004 side 1018 om domskompetanse i sak om omstøtelse i konkurs, gjør seg med styrke også gjeldende i forføyningssaker om formueforhold: Forutberegnelighet står sentralt, og norsk domskompetanse bør som den store hovedregel ikke bero på en vurdering av hvilke konkrete tilknytningspunkter til Norge som foreligger i den enkelte sak og på graden av tilknytning.
- (51) Jeg konkluderer etter dette med at det skal mye til for å etablere norsk domsmyndighet i formuerettslige tvister hvor det ikke er påvist verneting i Norge, og at det skal spesielt mye til når det kreves midlertidig forføyning.
- (52) Lagmannsretten har lagt til grunn at det ikke gjelder noe krav om særlige grunner for at norske domstoler skal ha domsmyndighet etter § 4-3 første ledd, men at det skal foretas "en helhetsvurdering av både rettslige og faktiske momenter for å avgjøre om saken har tilstrekkelig tilknytning til Norge". Dette gjelder etter lagmannsrettens syn også i saker om midlertidig forføyning. Lagmannsrettens avgjørelse bygger etter dette på uriktig lovtolkning. Siden Høyesterett har begrenset kompetanse, må lagmannsrettens avgjørelse da oppheves både i relasjon til CKT og Nationale. Opphevelsen innebærer at også lagmannsrettens tilleggsavgjørelse om sakskostnader må oppheves.

- (53) Samsung Heavy Industries Co., Ltd. har fått medhold fullt ut og skal etter hovedregelen i tvisteloven § 20-2 første ledd ha erstattet sine sakskostnader. Jeg finner ikke grunnlag for å anvende unntaksregelen i § 20-2 tredje ledd.
- (54) Selskapet har nedlagt påstand om å bli tilkjent sakskostnader for alle instanser fra CKT Marine Services B.V. Kostnader for Oslo byfogdembete og Borgarting lagmannsrett kan imidlertid ikke tilkjennes ved en opphevelse av lagmannsrettens kjennelse, jf. § 20-8 tredje ledd.
- (55) Sakskostnadene fastsettes i overensstemmelse med fremlagt sakskostnadsoppgave til 631 344 kroner, hvorav 600 000 kroner utgjør advokatsalær og det resterende er utgifter til oversettelse av prosesskriv. I tillegg kommer gebyr for ankebehandlingen på 5 160 kroner. Samlet er kravet på 636 504 kroner.
- (56) Samsung Heavy Industries Co., Ltd. har også krevd sakskostnader fra Nationale Borg-Maatschappij N.V. knyttet til lagmannsrettens tilleggsavgjørelse. Heller ikke disse kostnadene kan tilkjennes ved en opphevelse av lagmannsrettens avgjørelse, jf. § 20-8 tredje ledd.
- (57) Nationale Borg-Maatschappij N.V. har for det tilfelle at lagmannsrettens kjennelse oppheves, lagt ned påstand om å bli tilkjent sakskostnader fra CKT Marine Services B.V. Foretaket ble i sin tid trukket inn i søksmålet av CKTs rettsforgjenger fordi det gjelder et trepartsforhold hvor det er behov for en rettskraftig avgjørelse i samme retning overfor både Nationale og Samsung. Nationale har forholdt seg nøytralt til spørsmålet om norsk domskompetanse, og har følgelig ikke tatt til motmæle. Selskapets eneste anførsel har vært at det i avvisningsspørsmålet må behandles likt med Samsung. Når selskapet nå har fått medhold i dette, må det anses for å ha vunnet saken i relasjon til sakskostnadsreglene og tilkjennes sakskostnader i samsvar med hovedregelen i § 20-2. Sakskostnadene fastsettes i samsvar med fremlagt omkostningsoppgave til 327 175 kroner, hvorav 261 740 kroner gjelder advokatsalær og det resterende beløp merverdiavgift.
- (58) Jeg stemmer for denne

K J E N N E L S E :

1. Lagmannsrettens kjennelse 10. mars 2015 og tilleggsavgjørelse 5. mai 2015 oppheves.
2. I sakskostnader for Høyesterett betaler CKT Marine Services B.V. til Samsung Heavy Industries Co., Ltd. 636 504 – sekshundreogtrettisekstusenfemhundreogfire – kroner innen 2 – to – uker fra forkynnelsen av denne kjennelsen.
3. I sakskostnader for Høyesterett betaler CKT Marine Services B.V. til Nationale Borg-Maatschappij N.V. 327 175 – trehundreogtjuetusenetthundreogsyttifem – kroner innen 2 – to – uker fra forkynnelsen av denne kjennelsen.

- (59) Dommer **Indreberg:** Jeg er i det vesentlige og i resultatet enig med førstvoterende.
- (60) Dommer **Arntzen:** Likeså.
- (61) Dommer **Noer:** Likeså.
- (62) Dommer **Matningsdal:** Likeså.
- (63) Etter stemmegivningen avsa Høyesterett denne

K J E N N E L S E :

1. Lagmannsrettens kjennelse 10. mars 2015 og tilleggsavgjørelse 5. mai 2015 oppheves.
2. I sakskostnader for Høyesterett betaler CKT Marine Services B.V. til Samsung Heavy Industries Co., Ltd. 636 504 – sekshundreogtrettisekstusenfemhundreogfire – kroner innen 2 – to – uker fra forkynnelsen av denne kjennelsen.
3. I sakskostnader for Høyesterett betaler CKT Marine Services B.V. til Nationale Borg-Maatschappij N.V. 327 175 – trehundreogtjuesjutusenethundreogsyttifem – kroner innen 2 – to – uker fra forkynnelsen av denne kjennelsen.

Riktig utskrift bekreftes: